

Nyhetsbrev fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU

Økonominytt

Nr. 9 - OKTOBER 2016

INNHold:

MØTER I EUROGRUPPEN OG ECOFIN 10.-11. OKTOBER 2016	2
EUROGRUPPEN 10. OKTOBER	2
ECOFIN 11. OKTOBER	5
ØKONOMI – STATISTIKK OG INDIKATORER	13
BNP-UTVIKLINGEN I 2. KVARTAL 2016	13
TILLIT BLANT BEDRIFTER OG FORBRUKERE	14
SYSSELSETTING	15
ARBEIDSLEDIGHET	15
PRISSTIGNING	16

From left to right: Mr Valdis DOMBROVSKIS, Vice President of the European Commission; Mr Peter KAZIMIR, Slovak Minister for Finance. Copyright: European Union

MØTER I EUROGRUPPEN OG ECOFIN 10.-11. OKTOBER 2016

- Eurogruppen godkjente utbetaling av nye 1,1 milliarder euro til Hellas, men avventer oversikt over avviking av statens betalingsrestanser til innenlandske leverandører før de resterende 1,7 milliarder euro i denne fasen av støtteprogrammet eventuelt utbetales.
- Rådskonklusjoner om ytterligere tiltak mot skatteomgåelse og -unndragelse, men endringene i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet (DAC5) ble ikke vedtatt.
- ECOFIN er åpen for at direktivet om strafferettslige virkemidler i kampen mot svik rettet mot EUs finansielle interesser (PIF-direktivet) på visse vilkår kan omfatte merverdiavgiftssvindler.
- ECOFIN vedtok konklusjoner om klimafinansiering, herunder om at EU vil bidra til opptrappingen av offentlige og private klimainvesteringer i utviklingsland til 100 milliarder euro fra 2020.
- Finansministrene hadde også en drøfting av hvordan ressursinnsatsen til helse og langtidspoleie kan bli mer effektiv.
- ECOFIN var enig om at Basel-komiteens arbeid med nye standarder ikke må føre til en vesentlig økning i kapitalkravene for europeiske banker.

Kommende møter
Slovakisk
formannskap

høsten 2016

Eurogruppen og ECOFIN:

7.-8 november

16. november (budsjett)

5.-6. desember

Det europeiske råd:

20.-21. oktober

15.-16. desember

Eurogruppen 10. oktober

På dagsorden sto oppfølging av Hellas-programmet, tematisk drøfting av offentlige utgifter samt budsjettspørsmål.

Det greske stabiliseringsprogrammet

Hellas fikk i juni 2016 den første delutbetalingen på 7,5 av totalt 10,3 mrd. euro i andre fase av det finansielle støtteprogrammet.¹ Beløpene i andre fase skal medgå til betaling av statsgjeld til offentlige kreditorer og nedbygging av betalingsrestanser til innenlandske leverandører. Betingelsene for å få utbetalt de resterende 2,8 mrd. euro er at Hellas gjennomfører 15 spesifiserte reform- og budsjetttiltak (milepæler), samt at leverandørgjeld faktisk er blitt nedbetalt. Reformtiltakene omfatter blant annet etablering av privatiserings- og investeringsfondet (Hellenic Corporation of Assets and Participations – HCAP), ytterligere pensjonsreformer, reform av energisektoren og styresettet i bankene, samt etablering av en uavhengig skatteetat. Reformtiltakene vil gi en innsparing tilsvarende 3 pst. av BNP i perioden 2016-18.

I Eurogruppens møte orienterte Hellas' finansminister Tsakalotos og de samarbeidende institusjonene (Kommisjonen, ESM (euroområdet krisefinansieringsmekanisme), IMF og ECB (Den europeiske sentralbanken)) om at de 15 milepælene var gjennomført. Eurogruppen

¹ Hellas fikk i august 2015 avtale med eurolandenes krisefinansieringsmekanisme, ESM, om et tredje stabiliseringsprogram siden 2010. Totalrammen for det nye programmet er 86 mrd. euro. Av dette ble 21,4 mrd. euro utbetalt i løpet av fjoråret. Det umiddelbare kapitalbehovet i bankene var klart lavere enn man hadde lagt til grunn. Eurogruppen godkjente 24. mai 2016 første statusgjennomgang, som åpnet vei for programmets andre fase.

godkjente på dette grunnlag utbetaling av 1,1 milliarder av de siste 2,8 milliarder euro. Beløpet skal brukes til gjeldsbetjening.

En del av tiltakene ble vedtatt så kort tid før møtet ved regjeringsdekreter at det hersket noe tvil om alle elementene var gjennomført fullt ut, særlig hos Tysklands finansminister Schäuble. For Tyskland har etableringen og operasjonaliseringen av privatiseringsfondet vært viktig. Eurogruppen understreket i denne forbindelse at oppnevning av styret, inkludert formann og administrerende direktør må ha høy prioritet slik at fondet kommer i full drift innen årsskiftet. Styremedlemmene skal iht. loven om HCAP være fullt uavhengige, profesjonelle og ha solid erfaring, og styringen av selskapet må være i tråd med beste internasjonale praksis.

Eurogruppen vedtok å vente med utbetalingen av de siste 1,7 milliarder euro, som er øremerket til reduksjon av den greske statens betalingsrestanser til innenlandske leverandører. Finansministrene ønsket å avvente en oversikt over om målet for netto nedbygging av restanser per utgangen av september før et evt. klarsignal gis. Basert på utviklingen i juli og august uttrykte Eurogruppens formann Dijsselbloem under pressekonferansen etter møtet seg optimistisk om muligheten for utbetaling også av de resterende 1,7 milliarder euro. Problemstillingen ble omtalt som teknisk, som kunne avgjøres av kreditorinstitusjonene og ESMs styre uten politisk behandling.

Eurogruppen anmodet Hellas om å intensivere samarbeidet med institusjonene med sikte på å fullføre programmets andre statusgjennomgang innen rimelig tid.

From left to right: Mr Pierre MOSCOVICI, Member of the European Commission; Mr Jeroen DIJSSELBLOEM, President of the Eurogroup; Mr Klaus REGLING, European Stability Mechanism Managing Director. Copyright: European Union

Utbetaling av hele eller deler av de 2,8 milliarder euro skjer under ESMs neste ordinære styremøte i slutten av oktober. ESM har bare fullmakt til å foreta utbetaling ut oktober. Etter dette tidspunkt må medlemslandene gi Eurogruppen/ESM nytt mandat, dvs. i forbindelse med programmets neste fase.

Under pressekonferansen etter møtet uttrykte økonomikommisær Moscovici at man med de 15 tiltakene på plass, nå må søke å bygge videre på suksessen. Hellas er på rett vei.

Kommentarer

De optimistiske uttalelsene under pressekonferansen står i klar kontrast til IMF's vurderinger i artikkel IV-gjennomgangen i september, der det fremgikk at landet har et presserende behov for ytterligere reformer i skatte- og pensjonssystemene og har et langt større behov for gjeldslette enn det Eurogruppen hittil har blitt enig om.

For å slutføre programmets andre statusgjennomgang, som starter ca. 20. oktober, vil Hellas måtte gjennomføre 33 spesifiserte reform- eller budsjetttiltak innenfor fire hovedpilarer. Disse pilarene er 1) ratifikasjon av den mellomlangsigtede planen, som blant annet omfatter mål for det rentekorrigerede budsjettoverskuddet etter 2018, 2) arbeidsmarkedsreformer i tråd med beste praksis i EU, herunder om gruppeoppsigelser, kollektive forhandlinger og lovhjemling av nytt sosialforsikringsystem, 3) bedre forretningsklimaet gjennom liberalisering av frie yrker, vedta lov om lisenser, redusere byråkratiske hindre, investeringshindre og andre tiltak for å bedre konkurranseevnen og 4) avklare med kreditorene hvilke statlige eiendeler og foretak som skal bli overført til det nye privatiserings- og investeringsfondet.

Den greske regjeringen vil søke å ferdigstille dette arbeidet innen Eurogruppens neste møte 7. november slik at det blir tid til å drøfte gjeldslette og IMF's fremtidige rolle i programmet innen årsskiftet.

Finanspolitisk holdbarhet – utgifter til helse og langtidspleie

Som et ledd i gjennomgangen av strukturtemaer av felles interesse for å bedre virkemåten til euroområdet økonomi og jobbskaping, drøftet Eurogruppen denne gangen utviklingen i offentlige utgifter til helse og langtidspleie. Formålet med denne typen diskusjoner i Eurogruppen er å utveksle erfaringer for å utvikle beste praksis på området for å redusere utgiftsveksten og risikoen.

Temaet ble også drøftet i ECOFIN dagen etter. Se nærmere omtale nedenfor.

Budsjettsaker

Portugals og Spanias manglende oppfyllelse av tidligere vedtak iht. underskuddprosedyren krever også at Kommisjonen skal fremme forslag om å suspendere deler av EU-budsjettets bevilgninger over struktur- og investeringsfondene til de to landene fra 2017. Suspensjonen kan oppheves igjen dersom landene gjennomfører effektive konsolideringstiltak. Kommisjonen vedtok sist sommer å utsette et slikt forslag til etter at den hadde rådført seg med Europaparlamentet.

Eurogruppen ble orientert om Kommisjonens kontakt med Europaparlamentet. Den foreløpige diskusjonen der tydet på et klart flertall mot suspensjon selv om representantene fra Kommisjonen pekte på at tiltaket kun hadde virkning på utbetalingene av fondsmidler fra EU-budsjettet dersom Portugal og Spania ikke vedtar effektive tiltak som vil bringe budsjettunderskuddet under 3 pst. av BNP i hhv. 2016 og 2018. Som et ledd i sin behandling har Parlamentet bedt Kommisjonen om nærmere redegjørelse for hvilke programmer i de to landene som blir berørt av en suspensjon. Det er også lagt opp til høring av de to landenes finansministre.

Eurogruppen vedtok å behandle medlemslandenes *budsjettplaner for 2017* i et eget møte i tilknytning til det ordinære møtet i gruppen 5. desember. Samtlige land lovet å sende planene til Kommisjonen innen fristen 15. oktober.

ECOFIN 11. oktober

De viktigste sakene på ECOFIN-dagsordenen var virkemidler mot svindel rettet mot EUs finansielle interesser, klimafinansiering, offentlige utgifter til helse, finansmarkedsspørsmål og det europeiske semesteret.

Pressemeldinger fra møtet ligger [her](#).

Merverdiavgift/PIF-direktivet

EUs finansministre diskuterte utkast til [direktiv om strafferettslige virkemidler i kampen mot svik rettet mot EUs finansielle interesser \(PIF-direktivet\)](#). Bakgrunnen for dette er at PIF-direktivet har en side mot medlemslandenes kriminalisering og straffeforfølgelse av merverdiavgiftssvik. PIF-direktivet behandles i utgangspunktet av Rådet for justis- og innenrikssaker (JHA), men spørsmål om merverdiavgift ligger innenfor ECOFINs ansvarsområde.

I utkastet til PIF-direktiv foreslås regler for kontroll og forebygging av svindel og andre straffbare handlinger som kan skade EUs finansielle interesser. Dette gjøres gjennom å pålegge medlemslandene å kriminalisere svik rettet mot og misbruk til skade for EUs finansielle interesser. Videre stilles det opp straffebestemmelser for slikt svik og misbruk som medlemslandene skal innarbeide i nasjonal rett. PIF-direktivet avløser [Konvensjonen om beskyttelse av EUs finansielle interesser \(BFI-konvensjonen\)](#) fra 1995. BFI-konvensjonen pålegger medlemslandene å straffeforfølge svik mot EUs finansielle interesser. Utkastet til PIF-direktiv ble fremmet av Kommisjonen i juli 2012, og trilogforhandlinger har pågått mellom Rådet, Europa-parlamentet og Kommisjonen siden oktober 2014. Det eneste gjenstående uenighetspunktet av betydning etter siste forhandlingsmøtet i juni 2016 var hvorvidt merverdiavgiftssvik skal omfattes av PIF-direktivet.

Ms Vera JOUROVA, Member of the European Commission. Copyright: European Union

Utkastet til PIF-direktiv inneholder ikke eksplisitte bestemmelser om merverdiavgiftssvik. Med forslaget definisjon av svik mot EUs finansielle interesser omfattes likevel merverdiavgiftssvik. Årsaken er at medlemslandenes bidrag til EU-budsjettet bl.a. er basert på nasjonale merverdiavgiftsinntekter. Denne delen av merverdiavgiftsinntektene er dermed en del av EUs egne inntekter. Kommisjonen og Europaparlamentet mener merverdiavgiftssvik bør omfattes bl.a. fordi merverdiavgift anses som del av EUs egne inntekter. Videre ble det i Tariccodommen fra september 2015 slått fast at også den gjeldende BFI-konvensjonen omfatter merverdiavgiftssvik. Rådet mener på sin side at merverdiavgift er et nasjonalt anliggende og dermed ikke bør omfattes av PIF-direktivet. I rådets kompromissforslag fra 2013 (før trilogforhandlingene), var derfor merverdiavgiftssvik eksplisitt unntatt fra PIF-direktivets virkeområde.

Saken har også en side mot opprettelsen av Den europeiske anklagemyndigheten (EPPO), som skal håndheve PIF-direktivet. Dersom merverdiavgiftssvik ikke ekskluderes fra PIF-direktivets virkeområdet, vil EPPO få kompetanse til å etterforske og rettsforfølge merverdiavgiftssvik i medlemsstatene.

I ECOFIN-møtet argumenterte det slovakiske formannskapet og Kommisjonen for at PIF-direktivet burde omfatte merverdiavgiftssvik. Det anses som ønskelig å imøtekomme Europaparlamentet på dette punktet slik at trilogforhandlingene kan avsluttes og direktivet kan vedtas. Justiskommisær Věra Jourová viste til at en stor del av merverdiavgiftssvindel forekommer på grensekryssende transaksjoner, noe som tilsier regulering på EU-nivå.

Gjennomgående var likevel EUs finansministre negative til å la EU regulere merverdiavgiftssvik. Flere medlemsland viste til at merverdiavgiftssvik i første omgang påvirker nasjonale budsjetter og bare i mindre grad påvirker EUs budsjett (Frankrike, Østerrike, Tsjekkia, Polen, Portugal, Storbritannia og Belgia). Proporsjonalitetshensyn skulle dermed tilsi at slik svindel etterforskes og straffeforfølges nasjonalt.

Rådets legal service uttalte at EU helt opplagt har kompetanse på merverdiavgiftssvindel siden nasjonal merverdiavgift direkte påvirker EUs budsjett.

Flere medlemsland uttalte deretter at de kunne godta et kompromiss der merverdiavgiftssvindel over en nedre beløpsgrense ble regulert i PIF-direktivet og at sakene måtte berøre minst to medlemsland (Østerrike, Portugal, Kypros, Nederland og Finland). Det ble også satt som betingelse at det skal fremgå klart i direktivet at kompetansen på merverdiavgiftsområde tilligger medlemsstatene. Tyskland, Frankrike og Belgia støttet at alvorlig merverdiavgiftssvindel kunne etterforskes av EPPO. På dette grunnlaget oppsummerte det slovakiske formannskapet med at merverdiavgift kunne omfattes av PIF-direktivet og EPPOs kompetanse på visse vilkår.

Det rapporteres at formannskapet er fornøyd med diskusjonene i ECOFIN-møtet. I et nytt kompromissforslag fra det slovakiske formannskapet er det foreslått at bare merverdiavgiftssvik over en viss størrelse skal omfattes av PIF-direktivet. Størrelsen på terskelverdien vil trolig være gjenstand for forhandlinger, men både 5 mill. euro og 10 mill. euro har vært nevnt. Kompromissforslaget skal behandles i møte i Rådet for justis- og innenriksaker (JHA) 13. og 14. oktober. Det er likevel ventet at det vil ta noe tid før felles rådsposisjoner om PIF-direktivet og EPPO foreligger.

Oppdatering

Også i Rådet for justis- og innenriksaker (JHA) 13.-14. oktober var diskusjonen av PIF-direktivet fokusert på merverdiavgiftssvindler. Et flertall av medlemslandene var enige om at visse alvorlig former for merverdiavgiftssvindler over landegrensene (f.eks. momskarusell) bør omfattes av direktivets virkeområde. Formannskapetets forslag til kompromisstekst anses som et godt grunnlag for videre arbeid i arbeidsgruppene. Det videre arbeidet vil særlig gjelde definisjonene av merverdiavgiftssvindler, grenseoverskridende og terskelen for alvorlig merverdiavgiftssvindler. Deretter vil det slovakiske formannskapet ta opp igjen trilogforhandlingene med Parlamentet.

Direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet (DAC5)

EUs finansministre diskuterte også Kommissjonens [forslag til endringer i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet \(DAC5\)](#) som ble lagt frem 5. juli som del av Kommissjonens melding om ytterligere tiltak mot skatteomgåelse og -unndragelse. DAC5 tar sikte på å utnytte samspillseffekter mellom antihvitvaskingsregler og regler på skatteområdet. Konkret gir direktivforslaget nasjonale skattemyndighetene tilgang til informasjon som innberettes til andre nasjonale myndigheter etter antihvitvaskingsdirektivet. Dette gjelder bestemmelsene i antihvitvaskingsdirektivet om kundeidentifikasjonsprosedyrer, registrering av reelt eierskap i selskaper, registrering av eierskapsopplysninger i truster o.l., oppbevaringsplikt for dokumenter og opplysninger omfattet av antihvitvaskingsdirektivet.

Kommissjonen argumenterer med at tilgang til denne typen informasjon er nødvendig for at skattemyndighetene skal være i stand til å overholde sine plikter i henhold til direktivet om administrativt samarbeid. I dette direktivet framgår det at skattemyndighetene skal gjøre visse undersøkelser når skattyter er en finansiell institusjon for å bringe på det rene hvem som står bak institusjonen – med andre ord kartlegge det reelle eierskapet. Siden denne typen informasjon allerede innhentes gjennom antihvitvaskingsdirektivet, vil ikke forslaget innebære nevneverdige administrative kostnader.

Kommissjonen oppfordrer Rådet og Europaparlamentet til å oppnå enighet om DAC5 og om forslag til endringer i 4. hvitvaskingsdirektiv, som ble lagt fram samme dag. I forslaget er det lagt opp til at de nye reglene skal være vedtatt innen utgangen av 2016 og anvendes fra 1. januar 2017.

Diskusjonen i ECOFIN viste at det er bred støtte til DAC5 blant medlemslandene. Enkelte medlemsland viste imidlertid til at det var krevende å gjennomføre forslaget allerede i 2017, slik Kommissjonen har foreslått. Panama Papers-avsløringene viser hvordan innviklede selskapsstrukturer benyttes for å maskere reelt eierskap, og ECOFIN mener derfor at Kommissjonens forslag er godt timet. Likevel ble ikke DAC5 vedtatt slik formannskapet la opp til, men i rådskonklusjonene understrekes ECOFINs intensjon om å bidra til rask vedtakelse av DAC5 og endringene i 4. antihvitvaskingsdirektiv.

ECOFIN vedtok rådskonklusjoner om Kommissjonens skattemelding fra 5. juli om ytterligere tiltak for å bekjempe skatteunngåelse og skatteunndragelser. I konklusjonene oppfordres Kommissjonen til å vurdere hvordan samarbeidet mellom nasjonale skattemyndigheter kan styrkes ytterligere. Videre noterer ECOFIN seg at Kommissjonen vil undersøke muligheten for å innføre rapporteringskrav for skatterådgivere basert på BEPS-tiltak 12, og ber om at Kommissjonen arbeider med sikte på at slik informasjon kan utveksles mellom nasjonale ligningsmyndigheter. ECOFIN understreker også behovet for å sikre gjennomsiktighet og

forutberegnelighet på skatteområdet og viktigheten av å beskytte varslere. Avslutningsvis noterer ECOFIN seg at Kommisjonen vil legge fram forslag til et felles grunnlag i selskaps-skatte (CCCTB) og forbedre konfliktløsningsmekanismen i dobbeltbeskatningssaker i EU.

Klimafinansiering

ECOFIN vedtok [rådskonklusjoner](#) om klimafinansiering til klimatoppmøtet i Marrakech 7.-18. november.

I konklusjonene bekreftes at EU og medlemslandene er forpliktet til å øke klimafinansieringen slik at den når 100 milliarder USD årlig fra 2020. EUs bidrag skal være et ledd i en global innsats med bidrag til klimafinansieringen fra en bred krets av land. Finansieringen skal komme fra offentlige (bilaterale og multilaterale) og private kilder. Konklusjonene fremhever viktigheten av privat klimafinansiering, men det understrekes samtidig at denne ikke skal erstatte offentlig finansiering der sistnevnte trengs. EU har på plass og vil fortsette med å utvikle et bredt sett av instrumenter for å mobilisere finansiering til slike formål.

ECOFIN understreker også viktigheten av at EU gjør en innsats for å kanalisere midler til de mest sårbare landenes tilpasning til klimaendringene. Samtidig bør det sikres en balanse mellom finansiering av reduksjonstiltak (mitigation) og klimatilpasning (adaptation).

Videre understrekes viktigheten av et resultatorientert perspektiv på klimafinansiering for å sikre størst mulig effekt av innsatsen. Transparens i mobiliseringen av midler og bruken av disse fremheves også. EU og medlemslandenes samarbeid med tredjeland bør ta fullt hensyn til synergien mellom klimamålene og bærekraftmålene for 2030.

Samtidig understreker ECOFIN at karbonprising er et av de viktigste incentivene for klimagassvennlige investeringer.

Det grønne klimafondet fremheves som en viktig multilateral fasilitet, som skal understøtte utviklingslandenes overgang til en grønnere og mer klimavennlig fremtid.

Kommisjonen bes om å presentere en oversikt over EUs samlede bidrag til klimafinansiering i 2015 for råds godkjenning forut for klimatoppmøtet.

Finanspolitisk holdbarhet – utgifter til helse og langtidspleie i EU-landene

Diskusjonen fant sted på grunnlag av en rapport utarbeidet av Kommisjonen og Komiteen for økonomisk politikk (EPC). Sistnevnte godkjente rapporten 20. september. Rapporten er en oppdatering av 2010-rapporten og reflekterer helsereformer siden da. For første gang inkluderes langtidspleie.

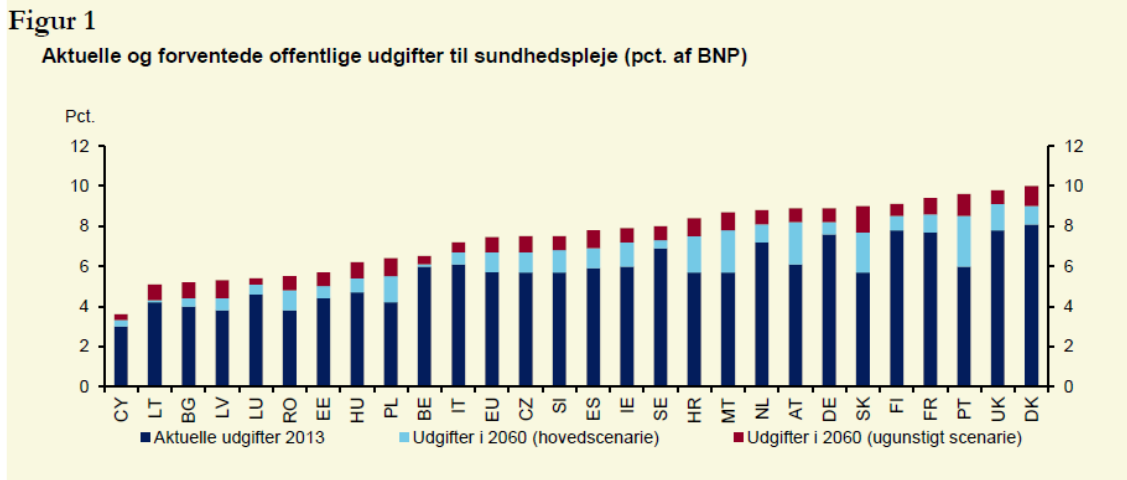
Rapporten ligger [her](#).

De samlede offentlige utgiftene til helse og langtidspleie står for en betydelig og økende del av landenes ressurser. Mesteparten av utgiftene dekkes over offentlige budsjetter. I 2015 svarte utgiftene til disse formålene til 8,5 pst. av BNP som gjennomsnitt for EU – opp fra 5,8 pst. i 1990. Utgiftsandelen varierer betydelig mellom land. EU-snittet ventes å øke til 12,6 pst. av BNP i 2060 som følge av eldrebølgen.

Rapporten presenterer analyser av kostnadseffektiviteten innen helse og langtidspleie i det enkelte land. Den søker også å identifisere faktorer som er bestemmende for utgiftene innen disse områdene samt forskjeller mellom landene. Den konkluderer med at det generelt synes å være mulig å levere bedre resultater med samme ressursinnsats i samtlige EU-land.

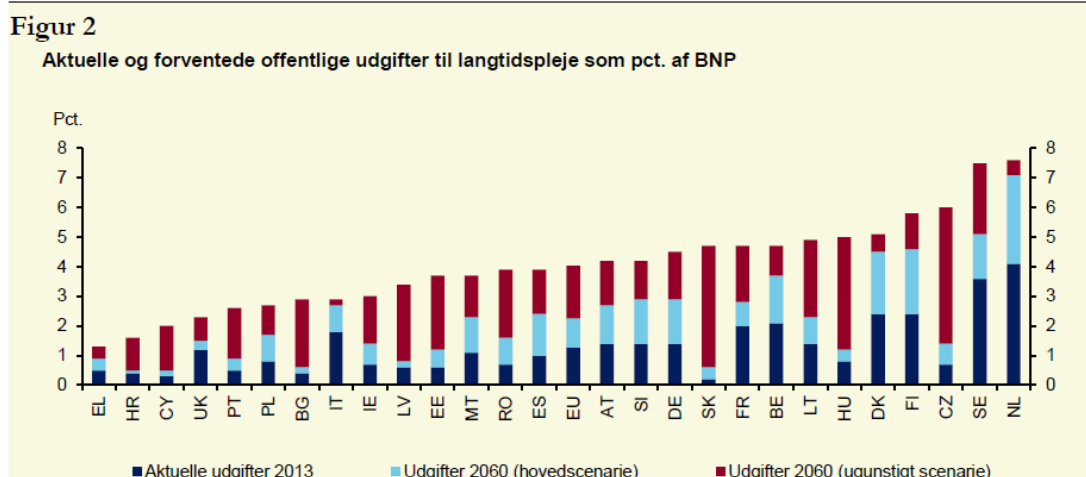
Rapporten inneholder en rekke generelle anbefalinger og konkrete anbefalinger til det enkelte land.

Dagens utgifter og fremskrivningene av utgifter til hhv. helse og langtidspleie er gitt i nedenstående figurer.

Anm.: Grækenland er udeladt grundet datamangel. "EU" angiver dermed et uvægtet gennemsnit for EU-landene med undtagelse af Grækenland.

Kilde: Kommissionens- og EPC's rapport om sundheds- og langtidspleje og finanspolitisk holdbarhed

Anm.: Luxembourg udeladt grundet datamangel. "EU" angiver dermed et uvægtet gennemsnit for EU-landene med undtagelse af Luxembourg.

Kilde: Kommissionens- og EPC's rapport om sundheds- og langtidspleje og finanspolitisk holdbarhed

I ECOFIN-møtet presenterte Kommisjonen hovedpunktene i rapporten. Finansministrene ba EFC (Den økonomiske og finansielle komiteen) om å forberede utkast til rådskonklusjoner til møtet 8. november.

Baselkomiteens arbeid

Basel-komiteen for banktilsyn har arbeidet med reguleringsstandarder i banksektoren i kjølvannet av finanskrisen.

For tiden arbeider komiteen med gjenstående standarder under Basel III og nye standarder under Basel IV. Disse omfatter 1) krav til gjeldsgrad (gearing) (Basel III), 2) krav om stabil finansiering (NSFR) (Basel III), 3) revidert kapitalgulv (Basel IV), 4) revisjon av standardmetoden for vurdering av bankers kapitalbehov (Basel IV) og 5) revisjon av metoden for interne modeller for beregning av bankers kapitalbehov (Basel IV).

ECOFIN hadde en drøfting om Basel-komiteens arbeid i juli. Det hadde vært enighet om at Basel-standardene ikke måtte føre til vesentlig økning i de totale kapitalkravene.

Under ECOFIN-møtet 11. oktober orienterte Kommisjonen om status for arbeidet i Basel. Visepresident Dombrovskis uttrykte at Kommisjonen er innstilt på å arbeide med utgangspunkt i omforente internasjonale prinsipper. Man må finne løsninger som sikrer finansiell stabilitet og samtidig ikke urimelig påvirker finansieringen av europeisk økonomi.

På samme måte som i juli uttrykte en rekke finansministre at nye standarder ikke måtte føre til en vesentlig økning i kapitalkravene for europeiske banker. Frankrikes finansminister Sapin uttrykte at EU-deltakerne i Basel står samlet og har støtte fra Japan. Det er viktig at EU-banker ikke får en vesentlig økning i kapitalkravene som følge av ulik bankstruktur (boliglånsmarkedet) og regnskapsregler. Sapin ønsket å tallfeste hvor stor økning i samlede kapitalkrav som kan aksepteres. Nederlands finansminister Dijsselbloem på sin side mente at en tallfesting ikke ga mening. Det viktigste er å utvikle høykvalitetsstandarder for interne modeller for håndtering av bankrisiko. Man kan ikke la være å oppkapitalisere banker som ikke oppfyller de nye standardene.

Spanias finansminister de Guindos oppfordret til maksimal transparens for å unngå tvil om sunnheten i EUs banksektor. Danmark uttalte at man måtte unngå revisjon av eksisterende kapitalgulv.

From left to right: Mr Wolfgang SCHAUBLE, German Federal Minister for Finance; Mr Pierre MOSCOVICI, Member of the European Commission; Mr Michel SAPIN, French Minister of Finance and Public Accounts. Copyright: European Union

ECOFIN-formann Kazimir oppsummerte diskusjonen med å understreke behovet for at EUs deltakere i Basel-komiteen opptre samlet og støtter opp om ECOFINs synspunkter.

Merknad

Dombrovskis truet i september med at EU er beredt til å avvise nye Basel-standarder som gir markert økte kapitalkrav for EU-banker og at foreliggende planer må justeres på en rekke områder.

Gjennomføring av bankunionen

Dette har vært et fast punkt på ECOFINs dagsorden det siste året. Bankunionen omfatter per i dag kun euroland. Øvrige EU-land er invitert til å delta.

Et tilstrekkelig antall deltakere i bankunionen hadde per 30. november 2015 ratifisert den mellomstatlige avtalen (IGA) om det felles krisehåndteringsfondet (SRF) slik at bankunionens andre fase med krisehåndteringsmyndigheten (SRM) ble etablert fra 1.1.2016. Fra samme tidspunkt erstattet SRF deltakerlandenes nasjonale krisehåndteringsfond iht. krisehåndteringsdirektivet for banker (BRRD).

Status for gjennomføringen av tiltak knyttet til krisehåndtering i bankunionen var per 27. september 2016 var som følger:

- Ratifikasjon av IGA med frist 30.11.2015: 19 av de 19 deltakerne (eurolandene) i bankunionen har deponert ratifikasjonsinstrumentene. I tillegg har Ungarn ratifisert.
- Overføringene av avsetningene på 4,3 milliarder euro til SRF i 2015, samlet inn fra nasjonale banker iht. krisehåndteringsdirektivet (BRRD), er fullført.
- 14 av de 19 deltakerlandene i bankunionen har underskrevet avtale med SRM om lånefasilitet for brofinansieringen (individuelle kredittlinjer fra hvert enkelt deltakerland til vedkommende lands andel i fondet) av SRF i oppbyggingsperioden 2015-24. (Kredittlinjene reduseres i takt med oppbyggingen av fondet.)

Status per 27. september for gjennomføringen av felles regelverk for å styrke banksektoren (single rulebook) i samtlige EU-land (og med EØS-relevans) var som følger:

- BRRD med frist 31.12.2014: 27 av 28 medlemsland har implementert fullt ut. Kun Belgia gjenstår.
- Innskuddsgarantidirektivet (som skal sikre alle innskudd på inntil 100 000 euro) med frist 3.7.2015: 27 av 28 land har implementert fullt ut. Kun Belgia gjenstår.

ECOFIN fikk en oppdatering av Kommisjonen. I Belgia ventes regelverkene ferdigbehandlet i løpet av november.

Evaluering av det europeiske semesteret

Det europeiske semesteret er EUs viktigste ramme for samordning av den økonomiske politikken. Semesteret starter i november med at Kommisjonen legger frem en rekke rapporter for videre behandling og oppfølging i ECOFIN og EU-toppmøter. Nye rapporter presenteres og drøftes i løpet av semesterperioden, som varer frem til vedtak av landspesifikke anbefalinger i juli.

I 2016 ble det europeiske semesteret modernisert blant annet ved at Kommisjonens forslag til anbefalinger om den økonomiske politikken for euroområdet samlet ble fremskyndet til

november, prosedyren om makroøkonomiske ubalanser ble gjort mer transparent og det ble lagt økt vekt på den sosiale dimensjonen. I tillegg var anbefalingene til det enkelte land denne gangen færre og rettet mot de viktigste politikutfordringene. Tiltakene har som formål å øke det nasjonale eierskapet til prosessen for å sikre bedre oppfølging av de landspesifikke anbefalingene. Et minus i 2016-runden var at landrapportene som kom i februar, i motsetning til tidligere år, ikke inneholdt en samlet vurdering av landenes fremskritt med gjennomføringen av anbefalingene fra året før.

ECOFIN uttrykte at semester-prosessen i 2016 hadde vært bedre enn tidligere år, men at det fortsatt er rom for å gjøre den enda mer effektiv.

Avtale om informasjonsutveksling mellom EU og Monaco

ECOFIN godkjente [avtalen mellom EU og Monaco](#) om automatisk utveksling av finansielle kontoopplysninger. Avtalen ble inngått 12. juli. Avtalen er en oppdatering av avtalen fra 2004, og partene vil tilstrebe at avtalen skal gjelde for informasjonsutveksling allerede fra januar 2017. Avtalen er i overensstemmelse med OECDs globale standard for informasjonsutveksling. Nylig har EU inngått tilsvarende avtaler med Sveits (mai 2015), Liechtenstein (oktober 2015), San Marino (desember 2015) og Andorra (februar 2016).

Ministerfrokosten

Under frokosten drøftet ECOFIN 1) arbeidet med underskuddprosedyrene mot Portugal og Spania (se ovenfor), 2) forslaget om et europeisk fond for bærekraftig utvikling som en del av EUs eksterne investeringsplan for naboland i sør og øst samt Afrika for å forebygge migrasjon og 3) EFCs arbeid med å gjøre oppfølgingen av Stabilitets- og vekstpakten mer forutsigbar og transparent ved å bruke en utgiftindikator (som bedre kan kontrolleres av et lands finansminister) og forbedre metoden for beregning av et lands produksjonsgap. Selve pakten skal ikke endres.

ØKONOMI – STATISTIKK OG INDIKATORER

BNP-utviklingen i 2. kvartal 2016

Sesongjusterte [BNP-tall for 2. kvartal](#) viser en markert nedgang fra veksten i 1. kvartal, særlig i euroområdet. Store land som Frankrike og Italia hadde nullvekst fra 1. til 2. kvartal, mens Tysklands vekst ble tilnærmet halvert til 0,4 pst. Blant øvrige store land hadde Spania og Storbritannia fortsatt solid utvikling. Fem land i Sentral- og Øst-Europa hadde imidlertid høyest vekst i kvartalet – med Romania på topp med 1,5 pst. Veksten i BNP fra samme kvartal i fjor var 1,6 pst. i euroområdet og 1,8 pst. for EU28.

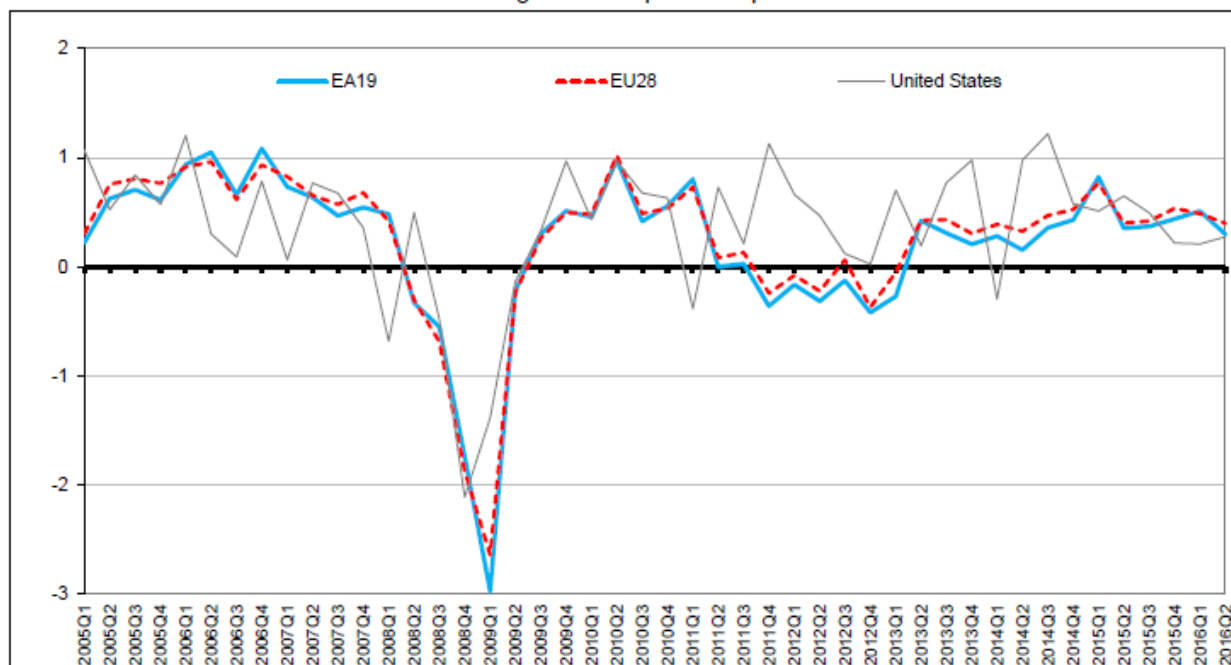
Growth rates of GDP in volume
(based on seasonally adjusted* data)

	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	2015		2016		2015		2016	
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
EA19	0.4	0.4	0.5	0.3	2.0	2.0	1.7	1.6
EU28	0.4	0.5	0.5	0.4	2.1	2.1	1.9	1.8

Kilde: Eurostat

Nedenstående figur sammenligner kvartalsveksten i EU28, euroområdet og USA siden 2005.

EU28, euro area and United States GDP growth rates
% change over the previous quarter

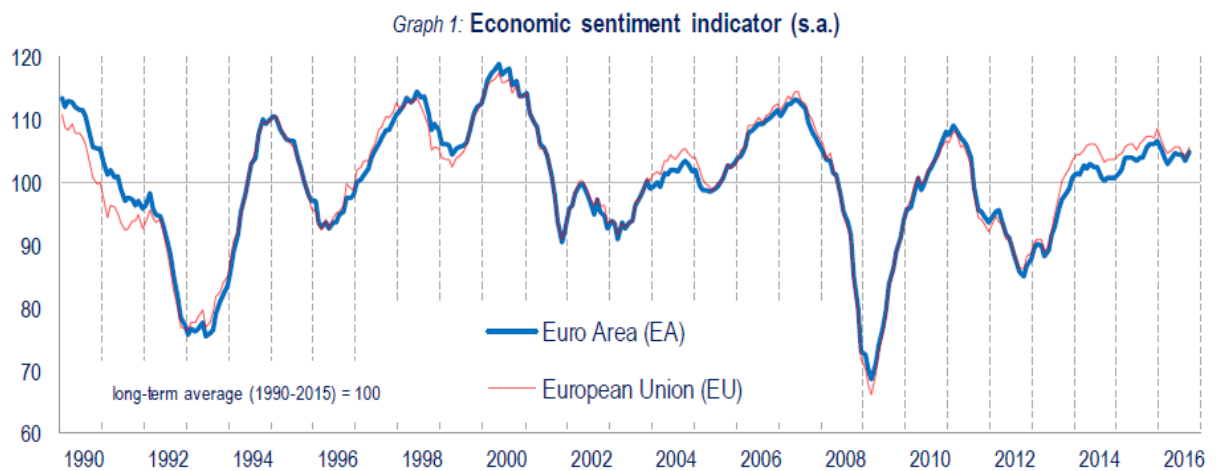
Kilde: Eurostat

Utenrikshandelen ga det klart største bidraget til BNP-veksten i 2. kvartal. Privat forbruk bidro klart mindre enn i foregående kvartaler, mens lagerendringer bidro negativt.

Tillit blant bedrifter og forbrukere

[Kommisjonens brede tillitsindikator](#) (Economic Sentiment Indicator – ESI) hadde en markert økning i september etter noen måneder med flat eller negativ utvikling. Blant de store landene hadde Polen, Nederland og Tyskland størst økning. I EU28 lå indeksen 5,6 pst. over gjennomsnittet for de siste 25 årene, mens euroområdet lå 4,9 pst. over. I euroområdet steg særlig tilliten i industrien, men også detaljhandelen viste solid økning. De samme faktorene samt bygg & anlegg trakk mest opp for EU samlet.

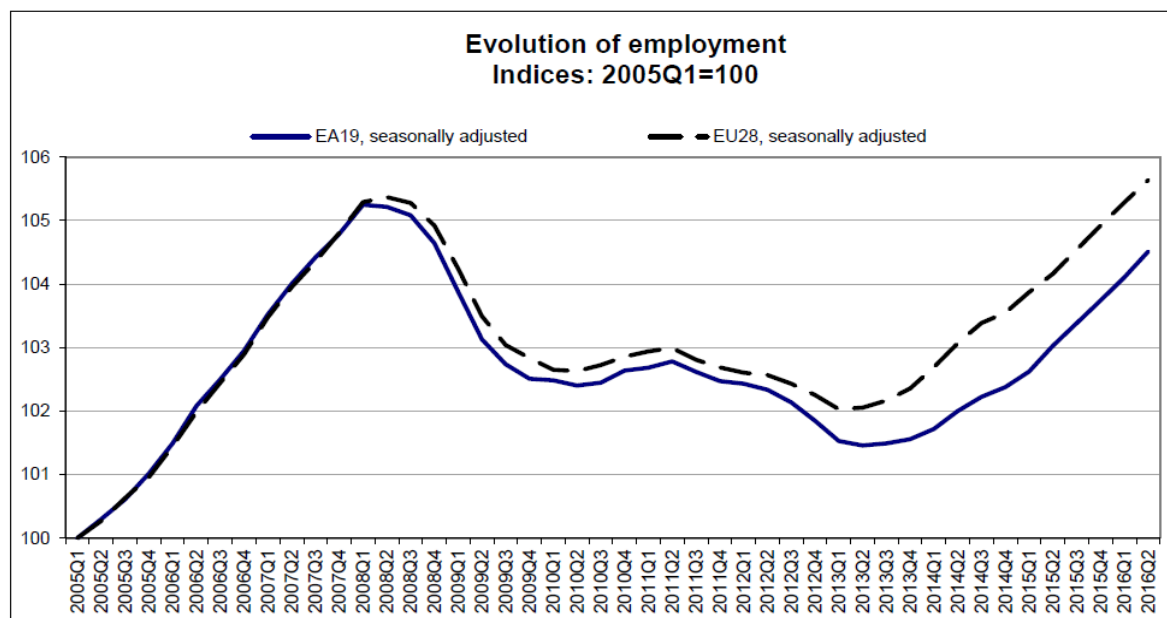
BUSINESS AND CONSUMER SURVEY RESULTS

Kilde: Europakommisjonen

Syssetsetting

[Syssetsettingen](#) i 2. kvartal 2016 økte med 0,4 pst. i euroområdet og 0,3 pst. i EU samlet. Fra samme kvartal i fjor var økningen hhv. 1,4 pst. for euroområdet og 1,5 pst. i EU28. Syssetsettingen i EU samlet har nå passert nivået fra før finanskrisen, mens euroområdet fortsatt ligger noe under.

Kilde: Eurostat

Estland med 1,7 pst., fulgt av Irland (1,1 pst. og Litauen ((1,0 pst.) hadde sterkest syssetsettingsvekst i 2. kvartal.

Irland og Luxembourg har hatt sterkest vekst i syssetsettingen det siste året med 2,9 pst., tett fulgt Malta (2,8 pst.) samt Spania og Ungarn (begge med 2,7 pst.). Kroatia (-0,4 pst.) var eneste land med negativ utvikling det siste året.

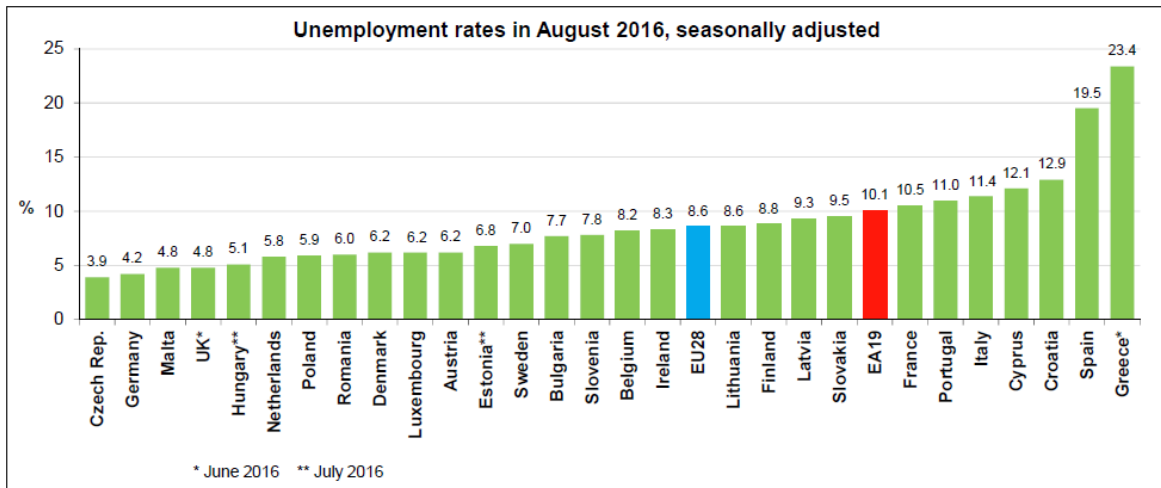
Arbeidsledighet

I august 2016 var den sesongjusterte [arbeidsledigheten](#) i euroområdet 10,1 pst., som er uendret fra de siste månedene og ned fra 10,7 pst. i august 2015. Dette er det laveste nivået siden juli 2011. For EU samlet var ledigheten også uendret på 8,6 pst., som er den laveste målingen siden mars 2009 og godt under nivået fra de første fem årene av dette århundret.

I den siste tolv månedersperioden er arbeidsledigheten i EU28 redusert med nær 1,6 millioner personer, herav nær 0,9 millioner i eurosone. Fortsatt er det om lag 21 millioner arbeidsledige i EU.

Arbeidsledigheten er lavest i Tsjekkia med 3,9 pst., fulgt av Tyskland med 4,2 pst. Hellas og Spania ligger fortsatt høyest med henholdsvis 23,4 (juni) og 19,5 pst. Sammenlignet med situasjonen for ett år siden har arbeidsledigheten falt i 24 land, holdt seg uendret i ett og økt i tre. Den største reduksjonen det siste året er registrert i Kroatia (fra 16,6 til 12,9 pst.), Kypros (fra 14,7 til 12,1) og Spania (fra 21,6 til 19,5 pst.).

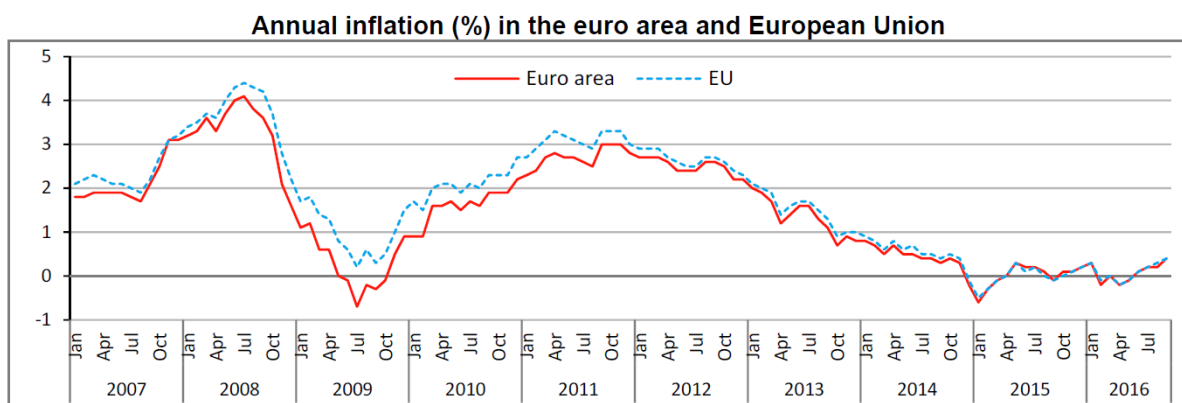
Ungdomsledigheten er også redusert det siste året, men er fortsatt høye 18,6 pst. i EU samlet og 20,7 pst. i euroområdet. Tyskland ligger klart lavest med 6,9 pst. I motsatt ende ligger Hellas med 48 pst. og Spania med 43 pst.

Kilde: Eurostat

Prisstigning

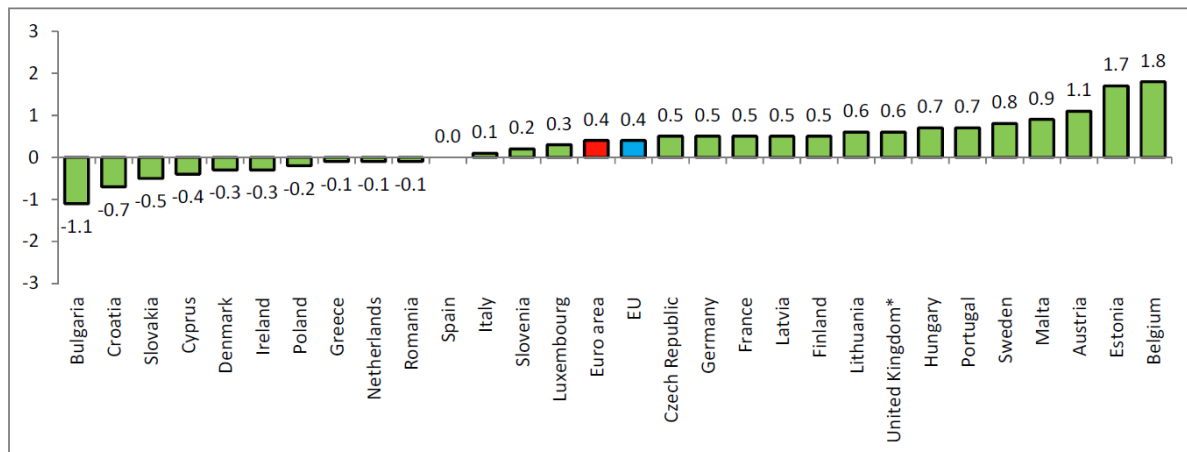
[Den årlige prisstigningen](#) (KPI – konsumprisindeksen) tok seg i august opp til 0,4 pst i både euroområdet og EU28. Inflasjonen har ikke vært høyere på nær to år. Uten energi steg KPI med 0,8 pst. i euroområdet, som er marginalt under takten i de siste månedene. Dette betyr at energiprisene ikke trekker ned KPI like sterkt som de siste par årene.

Kilde: Eurostat

Prisstigningen varierer betydelig mellom land. 10 av EUs 28 medlemsland har nedgang i prisene. Størst nedgang har Bulgaria med 1,1 pst. Belgia og Estland med 1¼ pst. hadde høyest prisstigning. Den europeiske sentralbankens inflasjonsmål for euroområdet er nær 2 pst.

Annual inflation rates (%) in September 2016, in ascending order

* Data for the United Kingdom are for August 2016.

Kilde: Eurostat